

után 1891. december hóban erdészjelölt. Gyakornoki éveit Pécs-váradon és Budapesten töltötte, mint erdészjelölt a pilismaróti erdőgondnokságnál nyert beosztást. 1893. év július havában rövid időre ismét a központban alkalmazták, de már 1894. január havában mint erdész a telkii erdőgondnokság élére kerül, mignem 1897. január havában ismét a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba rendelik, ahol élete végéig maradt. 1901. tavaszán főerdész, 1906. tavaszán erdőmester, 1910. nyarán erdőtanácsos, 1912. április 15-én pedig főerdőtanácsossá nevezetett ki.

Az Országos Erdészeti Egyesület körében éveken át működött nagy buzgósággal mint a számadásvizsgáló-bizottságnak elnöke. A legutóbbi közgyűlés a választmány tagjává választotta.

A f. év tavaszán vérömlés keletkezett egyik szemében — nem is sejtettük, hogy ez annak az agyvérzésnek volt az előfutára, amely m. hó 18-án nemesgondolkozásu barátunk életét kioltotta.

Holtteste m. hó 19-én a kerepesi temető halottas házában szenteltetett be a budapesti kartársak élénk részvétele mellett. A koporsót, melyet többek között a vallásügyi minisztérium, a földmivelésügyi minisztérium erdészeti főosztályainak és az Országos Erdészeti Egyesületnek koszorui borítottak, Selmeczbányára szállították, ahol m. hó 20-án helyezték az evang. temetőben örök nyugalomra.

Béke hamvaira!

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. Medonosti *Janatka* József nyug. m. kir. közalapítványi erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja mult hó 3-án 61. életévében Buziásfürdőn, *Kende* Dániel nyug. m. kir. erdőtanácsos, alapító tag 62 éves korában Nagybányán, *Blattny* Ernő m. kir. erdőszámtanácsos folyó évi február hó 25-én Beszterczen, *Göndör* Béla városi erdőtiszt folyó évi márczius hó 10-én Budapesten, *Pausinger* Károly m. kir. erdőtanácsos Görgényszentimrén, végül *Rónay* Imre m. kir. főerdőmérnök mult hó 29-én 48. évében Marosborsán elhunytak. Utóbb

felsoroltakban az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjait gyászolja. *Pausinger* Károly mint vadászati szakíró is jó névnek örvendett s különösen a görgényi medvevadászatok leírásával tűnt ki. Az Erdészeti Lapoknak is munkatársa volt.

Béke hamvaikra!

Rövid hírek a hadbavonult erdőtisztekről. A kincstári szolgálat körében: *Kitüntetést kaptak: Balás* Dezső m. kir. segéd-erdőmérnök, m. kir. tartalékos honvédtüzérhadnagy (signum laudist). Az 1916. évi február hó 13-án hősi halált halt *Dobrovits* László m. kir. erdőmérnök, m. kir. tartalékos honvédfőhadnagy (signum laudist), *Szokol* András m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tartalékos tüzérhadnagy (signum laudist).

Elesett: Ormay Béla m. kir. erdőmérnökgyakornok, tartalékos honvédtüzérhadnagy.

A magánszolgálatban álló erdőtisztek közül *Pintér* Lajos erdőmérnökgyakornok a gróf Károlyi Mihály-féle parádi hitb. uradalomban mint honvédtüzérhadnagy 1914. évi július hó 27-én vonult be. Résztvett az összes galicziai és kárpáti védelmi harcokban, majd az 1915. évi általános üldözésben a Dukla-szorostól a Stirpatakig. 1915. évi szeptemberben a bronz signum laudissal lett kitüntetve, november 1-én főhadnaggyá lépett elő, 1916. évi februárban az ezüst signum laudist kapta. Február vége óta a pótüteg kiképzésénél működött.

Farkas József, gróf Károlyi László kegyei hitbizományának erdőmérnökjelöltje, mint a 24. vadászszázalaj póttartalékos vadásza az 1914. évi december havi kárpáti harcokban orosz fogságba esett és Taskendben tartózkodik.

Magyar Hubertus-vadászjelvény. Az Országos Hadsegélyző Hivatal már a háboru kezdetén csinos Hubertus-vadászjelvényt bocsátott áruba, amely mintegy 100.000 példányban kelt el. Most azután a mi Hadsegélyző Hivatalunk is felhívást tesz közzé a Vadászlapban, hogy a magyar vadászok vásárolják az általa alapított magyar Hubertus-jelvényt, amely kétféle kivitelben 2 és 5 K-ért kapható a Hadsegélyző Hivatalban (Budapest, V., Országház).

Felkérjük a magyar erdőtisztí kart is, hogy a maga részéről is minél tömegesebben vásárolja (személyzete részére is) a szép kiállítású jelvényt, amivel a hadijótékonyaság terén is áldoz.

Házilagós termelés. A nagy idők meghozták a kisebb birtokosoknál is a házilagos termelés korszakának kezdetét. Urbéresek köréből is már előtűnnek szerződések, melyekben például a jelen cserzőevadban kötelezik magukat a saját erdejükben eladott faállományok anyagának kihasználására, a kéreghántásra s a kész kéreg- és vargafa eladására. Ez a kezdet. Remélhetőleg az állami erdőtisztek jóvoltából s felvilágosításai eredményeként jönni fog a folytatás is. A házilagos termelésnek s kezelésnek biztos jövője van minden erdőbirtokon. De áldásként fog szerepelni a kisbirtokosságoknál is, melyeknél az erdei jövedelem ezen uton megtöbbszörösíthető. Sőt zálogául fog szolgálhatni ezen erdők fokozatos felújító vágásokkal kezelhetése eredményes jövőjéhez. Természetesen ezen szép jövő beállításának feladata ismét az állami erdőtisztek feladatául fog maradni, akiket ennek érdekében megfelelően tehermentesíteni fog kelleni. Mert most is már tíz szemüknek s lábuknak kellene lenni, hogy teendőjüket pontosan teljesíthessék. Több fölös dolog is van a nyakukon, amelytől könnyen szabadulhatnának. Hogy egyebet ne említsek, csak a legelők ügyeinek a gondozását hozom fel. Elképzelhetetlen, hogy még e téren is, mondhatni minden nagy és kis munka őket várja, a gazdasági felügyelőségek nagy gaudiumára. Nős és a tisztán mezőgazdasági területek között fekvő vízmosások gondozása is nem inkább a kulturmérnökséget vagy szintén a gazdasági felügyelőséget érdekelné. Tökéletesen elegendő lenne, ha az erdészet megadja a munkákhoz szükséges csemetét. Az erdésznek a helye az erdő volt eddig és még inkább annak kell lennie az ezentul következő

500 év óta gyógyítanak csuzeit, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktív kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvízgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikúrához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

azon időben, midőn az erdőnevelés honvédelmi kötelesség is s a jövedelemfokozás a háboru után várható adóterheket tekintve, elmaradhatatlan szükségesség is. *Craus Géza Aladár.*

Gubacsszedés. A legjobb szándékkal kiadott rendeleteink végrehajtása sokszor a rendelkezésre álló idő rövidege miatt feneklik meg. Ez különösen a jelen háborus időben volt olykor tapasztalható, amin csodálkozni nem is igen lehet, mert hiszen könnyen elképzelhető, hogy a felső hatóságoknak most mily tengernyi mindenféle munkával kell birkóznio. A cserzőanyagok biztosítása jelenleg nagy hadiérdek, de itt is — mint arról az erdőbirtokosok panaszaiból következtetni lehet, — a megfelelő munkások rendelkezésére bocsátása ügyében kiadott honvédelmi miniszteri rendelkezések ellenére, miután az elsőfoku hatóságok késedelmesen kezelték őket, bizony nagy bajokkal kellett és kell a birtokosoknak s vállalkozóknak küzködniök. A cserzőanyagok közé tartozik a gubacs is. Az elmúlt évben ez az ügy is kiváltott egy-két rendeletet. De például a várható termés kipuhatólására és bejelentésére vonatkozó, ugyszintén később a gubacs gyűjtésének biztosítására, a tanuló ifjuságnak a gyűjtésben való közreműködését illető rendelkezések végrehajtására már szintén kevés idő jutott. A gubacs tudvalevőleg már augusztusban hullani kezd s e hó közepén már a gyűjtés is megkezdhető. S mert szintén köztudomásulag, az előljáráságoktól csak sürgetések s hetek alatt lehet értesítésekhez jutni, a termés mennyiségének kipuhatólásának ügyében már juniús végével, esetleg legkésőbb július elején szükséges lenne az intézkedéseket megtenni. Ugyszintén, mert augusztusban az elemi és középfoku intézetek még üresek, ezen tanintézeteket is még a megelőző időben kellene a gyűjtésben történendő közreműködésre felhívni. *Craus Géza Aladár.*

A gyantatermelés kérdéséhez. A mult füzetben megjelent cikkem nyomtatásának ideje alatt kaptam kézhez az *Österreichische Vierteljahrsschrift für Forstwesen* folyó évi I. füzetét, amelyben *Reichert* érdekes adatokat közöl az osztrák gyantatermelésről (17—46. o.), különösen a termelés mennyiségéről, módjáról és költségéről: cikkéből rövidesen felemlitek egyet-mást.

Reichert is kifogásolja az osztrák eljárást, felemliti, hogy a 70-es években francia szakemberek vezetésével megpróbálták a

Hinterbrühlben (Baden közelében) a francia eljárást, a gemmage á vie-t, minden fán egy-egy keskeny hajkot, de ez nem vált be ellenben a felfogó edények alkalmazását *Reichert* feltétlenül szükségesnek mondja annál is inkább, mert a hernsteini uradalomban 1880—1889-ig végzett kísérletek, amelyek eredményeiről nagyon pontos feljegyzések tesznek tanuságot, az edényes eljárások lényeges előnyét mutatták. *Reichert* szerint azonban az edényes eljárás rendszeres alkalmazása az uradalmi tisztviselők személyes ellentétein akadt fenn.

1908-ban egynehány osztrák erdőbirtokos és gyantatermelő szövetséget alakított a termények czélszerű értékesítése érdekében.*)

*) *Reichert* szavaiból kivehető, hogy e tekintetben bámulatosan kezdetleges viszonyok uralkodtak és jó részben még uralkodnak a Wiener-Neustadt vidéki gyantaerdőkben, ami a vidék magas ipari és erdőgazdasági fejlettségével furcsa ellentétben áll.

PÖSTYÉN

A HÁBORU DACZÁRA NYITVA

Az összes FÜRDŐK,
az összes SZÁLLÓK

teljes üzemben. Normális
vasuti forgalom (Budapest-
ről 3¹/₄ óra közvetlen gyors-
vonattal). * * * * *

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

Ez a szövetkezet modern gőzdesztillálót épített, amelyet francia szakemberek még közvetlenül a háboru előtt üzembe is hoztak és azóta állandóan működik, mint eddig egyetlen a monarchiában.

Az erdeifenyő csapolása körül Németországban a múlt évben kezdett kísérletek eredményeiről, amelyek osztrák szakértők közreműködésével történtek, *Reichert* sem tud még adatokat, de biztosra veszi ő is, hogy az eljárás egyike sikerre fog vezetni.

Felemlíti, hogy az oroszok Lengyelországban is gyantára csapolták az erdeifenyőt, de nem úgy, mint ahogy Archangelskben és Vologdában (l. cikkemben orosz eljárás alatt), hanem a francia gemmage á mort utján, egyszerre több (8) keskeny hajkkal, amelyek alján agyagedénybe fogták fel a lecsurgó gyantát.

Ennek az eljárásnak tanulmányozására az osztrák kormány szakférfiakat küldött ki az okupált orosz-lengyel erdőkbe még a múlt nyár tolyamán.

A zárt csatornák rendszeréről *Reichert* csak annyit jegyez meg, hogy be kell várni a folyamatba levő kísérletek eredményét, az esetleges sikernek ő is nagy fontosságot tulajdonít.

Nagyon kívánatos volna, ha hazánkban is rendszeres és nagyobb mérvű kísérletet kezdenének a gyantatermelés körül, mert az az egynehány fa, amit a kisiblyei erdőben meg fogunk csapolni, koránt sem nyújthat biztos alapot a következtetésekre.

Róth Gyula.

Erdővétele. A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank megvette a konopi Kintzig-féle 7400 holdas erdőbirtokot, amelyből tölgyfát és bükkfát lehet termelni. A kitermelést az intézet kötelékébe tartozó Hazai Fakitermelő R.-T. fogja intézni.

Gazdát cserélt a gróf Königsegg-család trencsénmegyei hitbizományi birtoka is. Értesülésünk szerint ez is egy bankcsoport kezébe ment át.

Ez a birtokcsere éppenséggel nem mondható kedvezőnek a helyes erdőgazdasági birtokpolitika szempontjából. Több mint bizonyos, hogy a birtokok fakészlete gyorsított kihasználás tárgya lesz, a talajt pedig alighanem az államnak fogják az új tulajdonosok megvétele felajánlani s ha ez nem jár sikerrel, az erdőtalaj feldarabolása következik ismert következményeivel.

A tavaszi erdészeti államvizsga f. évi április hó 26. és május hó 2. napja között folyt le. Tizenegy vizsgajelölt jelent meg, kiket a bizottság, amely *Horváth* Sándor min. tanácsos elnöklete alatt *Rappensberger* Andor m. kir. főerdőtanácsosból, *Jankó* Sándor főisk. tanárból és *Bund* Károly egyesületi titkárból állott, képesítettnek talált névszerint: Avram György, Botos Sándor, Bukovcsán Béla, Goanta Pál, Hajdu János, Loncsár Illés, Nemes Imre, Pauks Pál, Schnaider László, Simu Simon és Wagner József.

A vizsga írásbeli részén feladott kérdések a következők voltak:

I.

A Magas-Tátra déli lejtőjén 830—1150 m t. sz. f. magasságban mult évi november hó 18-án a szélvihar 2200 k. hold kiterjedésű területen döntötte le az erdő fáit úgy, hogy csak a vörösfenyő és csekély részben az erdeifenyő maradt meg itt-ott szálanként vagy kisebb-nagyobb csoportokban.

A köves, homokos agyagtalajon állott faállományokban a fajok elegyaránya volt: 74% luczfenyő, 10% erdei- és 16% vörösfenyő.

Sorolja fel vizsgátevő azokat a munkálatokat, melyeket a széldöntés területén a felújítást megelőzőleg végezni kell, ezután írja le a felújítás módját, tekintettel a helyenként meglevő természetes ujulatra s az eddig bevált fajok további fenntartására s adjon véleményt arra nézve is, hogy miként lehetne a jövő faállományok ellenállóképességét a szélviharokkal szemben fokozni.

II.

Valamely erdei főt építése 20.000 K-ba, jókarbantartása évenként 1000 K-ba kerül. Ezen az uton évenként 4000 m³ fenyőműfát és 1000 m³ vegyes tűzifát szállítanak ki. Az utépítés következtében remélhető, hogy a műfa tőára legalább 1 K 20 f-rel, a tűzifáé 60 f-rel emelkedik.

Számítsa ki vizsgátevő, vajjon ennek az utnak építése haszonnal jár-e, ha a törlesztési időt 20 évre, a számításba veendő kamatot pedig 5%-ra tesszük.

Számítsa ki továbbá vizsgátevő, hogy mekkora az a legkisebb fatömeg, melynek kiszállítása mellett ez az utépítés még hasznothajtó.

III.

Valamely nagyobb erdőbirtok hosszukás, félszigetszerű nyulványa a szomszéd birtokos erdejébe szögellik bele. A 15 kat. holdas területen 65 éves luczfenyves áll, míg a szomszédos, idegen faállományok jelenleg 95 évesek és 5 év múlva vágás alá fognak kerülni. Előrelátható, hogy kihasználásuk után a 15 holdas, keskeny erdősávot is le kell majd tarolni, mert további fenntartása esetén a kikerülhetetlen széldöntés veszélyének volna kitéve. A szomszéd birtokos hajlandó a beszőgellő erdőrésztét talajostól azonnal megvenni, mert ezt birtokának kikerekítése szempontjából kívánatosnak tartja. A kérdéses erdőrészlet tulajdonosa szívesen fogadja az ajánlatot, mert a kikerekítést a saját érdekében célszerűnek látja-

Megegyeznek abban, hogy az erdő értékének meghatározásánál, figyelmen kívül hagyva a vállalkozói nyereséget, csak a jelenlegi gazdálkodás mellett várható jövedelmet veszik tekintetbe.

Számítsa ki vizsgáltevő, mekkora az erdő értéke abban az esetben, ha a faállomány 1 kat. holdjának eladási értéke a 100 éves korban 4000 K, 70 éves korban 2500 K. A gyéritésből befolyik a faállomány 40 éves korában holdanként 100 K, a 60 éves korban 200 K, a 80 éves korban 400 K. Az adó évenként és holdanként 1 K, a kezelési és őrzési költség 2 K, az erdősítési költség egy holdon 30 K. Az erdőgazdasági kamatláb 3%.

Helyreigazítás. Az „Erdészeti Lapok“ 1915. évi XXIII—XXIV. füzetének mellékletét képező 1915. évi tartalomjegyzékben a III. b) czim (Könyvismertetés) alatt tévedésből kimaradtak az alábbi sorok, miért is azokat kiegészítésképpen ide iktatjuk:

Dr. Czettler Jenő: Magyar mezőgazdasági szociálpolitika (ism. <i>Czillinger J.</i>)	III—IV. 83
Rónai György: A likavai erdőlési kísérletek eddigi eredményei (ism. <i>Bund K.</i>)	III—IV. 87

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Nemes József*nek, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolán alkalmazott szolgának saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1916. évi február hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ ROSZNER ERVIN s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a számvevőségek tisztii személyzetének egyesített létszámába *Koppányi Lajos* főerdőszámtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőszámtanácsost valóságos főerdőszámtanácsossá, *Novotny Károly* és *Solti Andor* erdőszámellenőröket erdőszámvizsgálókká, *Moscsovits Imre* erdőszámintiztet erdőszámellenőrré nevezte ki.